

Tillståndsansökan utåtriktade aktiviteter

En fråga som ofta dyker upp när vi i Djurens Rätt ska arrangera aktiviteter på stan är om vi behöver ansöka om tillstånd. Svaret beror helt på vad det är för arrangemang. Sammanfattningsvis ser läget ut så här:

- För flygbladsutdelningar behövs inte tillstånd.
- För infobord/bokbord krävs tillstånd om ni ska stå längre än två timmar eller har ett skrymmande bord (större än ca en kvadratmeter).
- Matsservering kräver tillstånd från polismyndigheten (enligt samma princip som för infobord) och ni bör alltid inhämta ett (muntligt) godkännande från Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen. Se rubriken Matsservering nedan för mer information.
- Demonstrationer och manifestationer ska i regel alltid ha tillstånd. Undantag görs för manifestationer med få deltagare som är tysta och inte stör ordningen eller trafiken.

Syftet med det här dokumentet är att ge vägledning i frågor kring tillståndsansökningar för våra arrangemang. Det kan finnas lokala föreskrifter i er kommun som åsidosätter de riktlinjer som anges här. Vid osäkerhet bör ni alltid kontakta polismyndigheten först.

Är det skillnad på allmän plats och offentlig plats?

Termerna används mer eller mindre synonymt idag. Även om "allmän plats" inte längre existerar som juridisk term förekommer den då och då i samband med tillståndsansökningar. Och det finns en viktig distinktion mellan de olika begreppen.

Med *allmän plats* avses gator, vägar, torg och parker som är redovisade som allmän plats i detaljplanen/stadsplanen.

Offentlig plats är ett något vidare begrepp som inkluderar även andra platser där människor får och kan röra sig fritt. Det betyder att platsen direkt utanför en butik eller ett bostadshus är offentlig plats även om marken är privatägd. Av samma anledning räknas köpcentrum och gallerior till offentliga platser. Däremot ses inte utrymmet inne i själva butiken som offentlig plats.

Flygbladsutdelningar

För flygbladsutdelningar behövs inte tillstånd. De får anordnas på alla offentliga platser, vilket inkluderar gator och torg, utanför butiker och inne i köpcentrum. Vi har rätt att dela ut flygblad på samtliga offentliga platser så länge vi inte hindrar någon att komma in eller ut, eller stör den allmänna ordningen.

Generellt gäller att markägare eller vakter inte har rätt att avvisa personer för något som är lagligt att göra på vilken gata eller torg som helst. Det finns inte någon skillnad på vad man får göra på kommunal mark och på privat – förutsatt att den används för offentlig kommunikation (t.ex. gångtrafik).

Demonstrationer och manifestationer

Demonstrationer och manifestationer på offentliga platser räknas som ”allmän sammankomst” och för sådana arrangemang ska det i regel ansökas om tillstånd. En demonstration som stör ordningen, hindrar trafiken, eller utgör en säkerhetsrisk måste ha tillstånd. Att t.ex. använda högtalaranläggning eller megafon räknas som en ordningsstörning av polisen.

Men ingen regel utan undantag. I ordningslagen undantas tillställningar med få deltagare från tillståndskravet så länge sammankomsten just inte stör ordningen, hindrar trafiken, eller utgör en säkerhetsrisk. En liten, tyst och fredlig manifestation med plakat utanför en pälsbutik måste alltså inte ha tillstånd. Däremot vill polisen ändå att det ansöks om tillstånd.

Infobord

Att ställa upp infobord på allmän plats kräver inte tillstånd om platsen tas i anspråk endast tillfälligt och i obetydlig omfattning och utan att inkräkta på någon annans tillstånd (Ordningslagen 3 kap, 1 §). Ett litet bord (ca en kvadratmeter) som ställs upp maximalt två timmar får vanligtvis undantas kravet på tillstånd. Om ni ska stå en längre tidsperiod eller har ett mer skrymmande bord måste ni ha tillstånd för ”begagnande av offentlig plats”.

Det krävs inget speciellt tillstånd för att sälja böcker, märken, t-shirts och andra artiklar knutna till Djurens Rätts verksamhet vid infobordet. Däremot vill polisen gärna att eventuell försäljning ska framgå i ansökan.

Är marken privatägd (t.ex. en galleria) räcker det i regel med tillstånd från markägaren för att få stå där med infobord.

Matsservering

När det gäller matsservering är det Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen i er kommun som hanterar tillstånd för själva livsmedelshanteringen. De följer i sin tur oftast Livsmedelsverkets vägledning för att avgöra när man måste anmäla sin livsmedelsverksamhet. Vägledningen pekar på två avgörande faktorer: omfattningen (d.v.s. hur ofta matsservering sker) och riskklassificeringen (bedömning av risk för människors liv och hälsa baserat på typ av livsmedel som serveras).

I korthet gäller att så länge ni inte överskrider gränserna för ”tillfällig livsmedelsverksamhet” behöver ni inte tillstånd från Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen. Däremot bör ni alltid i förväg ringa Miljö- och hälsoskyddsförvaltning och meddela dem att ni planerar att servera mat, vilken typ av mat det rör sig om, och hur många tillfällen. I de allra flesta fall får ni ett godkännande (muntligt eller skriftligt) att genomföra matsserveringen utan att ansöka om formellt tillstånd från myndigheten.

Tillfällig livsmedelsverksamhet

Mycket låg risk: Bakning och försäljning av mat- och kaffebröd, servering av kaffe, saft, läsk

Gräns för dispens från anmälan: Max 20 gånger per år á 1-2 dagar

Låg- och mellanrisk: Beredning och försäljning av smörgåsar och färdiglagad mat (inkl all vegansk mat)

Gräns för dispens från anmälan: Max 10 gånger per år á 1-2 dagar

Ska matservering bedrivas mer frekvent än ovan gränser måste ni anmäla den till Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen. Det är förenat med ganska stora kostnader och det här dokumentet behandlar inte anmälningsförfarandet i dessa fall.

När matservering sker från tält, bord eller liknande uppställda på allmän plats krävs tillstånd för ”begagnande av offentlig plats” enligt samma princip som för t.ex. infobord.

Att ansöka om tillstånd

Ansökan om tillstånd görs hos den lokala polismyndigheten och bör lämnas in minst två veckor innan arrangemanget. Fyll i och skriv ut blanketten [Ansökan om tillstånd enligt ordningslagen](#).

Kostnaden för tillståndsansökan beror på typ av arrangemang. Gäller ansökan ”allmän sammankomst” (dit demonstrationer, manifestationer och fackeltåg hör) ligger kostnaden på 250 kr. Är det ”begagnande av offentlig plats” (infobord och matutdelningar) som avses kostar det 700 kr.

Avgiften betalas samtidigt som ni lämnar in ansökan på närmaste polisstation (i större städer finns ofta en särskild tillståndsavdelning). Avgiften avser själva prövningen och tas därför ut oavsett om ansökan beviljas eller inte.

Om det finns planer på att anordna samma typ av aktivitet inom några månader bör ni ansöka om tillstånd för samtliga tillfällen på en och samma gång. På så sätt sparar ni pengar och minskar den administrativa bördan.

Om ni vill ställa upp något, exempelvis ett infobord, tält eller annat, bör en kartskiss bifogas till ansökan. På skissen ska placeringen och måtten på etableringen framgå.

Observera att det är polisens uppgift att inhämta eventuella yttranden från kommunens olika förvaltningar; arrangören behöver med andra ord inte söka speciellt tillstånd från kommunen.

Exempel på hur en tillståndansökan bör se ut

Polisen

Ansökan ges in i 1 ex. Blanketten kan användas även för anmälan om anordnandet av tillställning/sammankomst

ANSÖKAN
om tillstånd enligt ordningslagen och lokala föreskrifter

Sida 1 (2)

Ansökan/anmälan avser

- offentlig tillställning
 allmän sammankomst
 begagnande av offentlig plats

Handläggning av ärendet påbörjas först när gällande avgift erlagts via postgiro/bankgiro

Person-/Organisationsnr 857203-0206		1. Sökande (för fysisk person anges fullständigt namn) Djurens Rätt Göteborg	
Utdelningsadress Fjärde Långgatan 18		Telefon dagtid	Telefon kvällstid
Postnummer 413 27	Postort Göteborg	Mobilnummer	Telefax
E-postadress goteborg@djurensratt.se			
Fakturaadress / Märkning / Konto / Proj nr Fjärde Långgatan 18		Postnummer 413 27	Postort Göteborg
2 Slag av anordning (tillställningens/sammankomstens art, ändamål för begagnande av offentlig plats etc) Uppställning av tält med bokbord samt enklare matservering.			
3 Dag eller tidsperiod samt klockslag för vilken tillstånd önskas, inklusive förberedelser / återställande av plats Varje lördag 10 veckor i rad med start 2 juni 2012. Tidpunkt 10.00 till 14.00.			
4 Plats (anges noggrant med adress och skiss, Vid etablering anges mått i längd och bredd) I Bältesspännarparken vid sidan om skulpturen. Vi kommer ställa upp ett tält med måtten 3 x 3 meter.			

5 Ansvarig fysisk person (anges endast om sökanden är en förening, bolag eller annan juridisk person)

Personnummer 800102-6789	Efternamn Björk	Samtliga förnamn Anna Maria	Tilltalsnamn ANNA
Utdelningsadress Fjärde Långgatan 18		Telefon dagtid 031-123456	Telefon kvällstid
Postnummer 413 27	Postort Göteborg	Mobilnummer 0707-123456	Telefax
6 Övriga upplysningar (avsedd försäljning, antal deltagare / besökare ordningsvakter vid offentlig tillställning, förhyrd plats, inhägnat område etc) Försäljning av böcker, märken och andra artiklar för att sprida föreningens idéer.			
Bilagor (förteckning över tivolianordningar, tält och provisoriska läktaranordningar etc)			Tillståndsbevis ☐ avhämtas hos polismyndigheten ☐
Polismyndighetens notering ☐ Betalt kr _____ Datum _____ ☐ Sign _____		Sökandes underskrift 2012-05-02 (Datum) Göteborg (Ort)	
Ansökan avvisas enl SFS 1992:191, 11 §.		Anna Björk (Underskrift) Anna Björk (Namnförtydligande)	

Några avslutande ord och tips...

Genom öppenhet och trevlig samtalston med polisen bör de flesta frågetecken som kan uppstå i tillståndsärenden klaras ut smidigt. Hamnar ni trots allt i en situation där ni anser att ni följt riktlinjerna i den här guiden men ändå får ”rött ljus” finns det en följdfråga som är bra att våga ställa. Be polisen förtydliga med vilken lag, förordning eller föreskrift som deras beslut stödjer sig på.

Under arbetets gång med den här manualen har det tydligt framgått att kunskapen om och tolkningen av ordningslagen varierar med olika polistjänstemän. Det är så klart svårt att utan expertkunskap i ämnet hävda sin rätt gentemot en representant för polismyndigheten. Men acceptera inte ett nej rakt av om ni känner att ni har rätten på er sida.

Källor

[Polismyndighetens informationssida för tillståndsansökan enligt ordningslagen](#)

Övergripande information om ansökningsförfarande och länk till ansökningsblankett.

[Ordningslagen](#)

Lagstiftningen rörande allmänna sammankomster och offentliga tillställningar.

[Departementspromemoria \(Ds 2008:53\) – Allmänna sammankomster på offentlig plats](#)

Om avvägningen mellan mötes- och demonstrationsfriheten, och privata fastighetsägares rättigheter och intressen.

[Livsmedelsverket: Registrering, godkännande, tillstånd och anmälningar](#)